

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/36/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6214200580
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6214200580.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Márie Podhorovej a JUDr. Petra Priehodu v právnej veci navrhovateľa: J. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., A. I. č. XX, zastúpeného JUDr. Ritou Tóth, advokátkou, so sídlom Levice, Kapitána Jaroša 4, proti odporkyni: X. O. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. N. č. XXX, zastúpenej JUDr. Vladimírom Zvarom, advokátom, so sídlom vo Veľkom Krtíši, SNP 1/A, za účasti maloletého J. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako odporkyňa, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny C. J., o návrhu na rozvod manželstva a úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, o odvolaní odporkyni proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 7P/20/2014-168 zo dňa 11. 02. 2015, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku, ktorým súd rozhodol, že navrhovateľ je oprávnený stretávať sa s maloletým každý týždeň v pondelok, v stredu a v sobotu v čase od 15.30 h do 18.00 h s tým, že maloleté dieťa prevezme pred bytom odporkyne a pred jej bytom maloletého odporkyni odovzdá a odporkyňa je povinná maloleté dieťa na stretnutie s navrhovateľom riadne pripraviť a odovzdať mu ho a vo výroku o náhrade trov konania, p o t v r d z u j e .

V ostatných výrokoch zostáva rozsudok okresného súdu n e d o t k n u t ý .

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd rozviedol manželstvo navrhovateľa s odporkyňou, ktoré uzavreli dňa XX. XX. XXXX pred Matričným úradom C. C. R. X.. Maloleté dieťa na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti odporkyne, ktorá bude maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Navrhovateľovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého mesačne výživným vo výške 95,- Eur splatným k rukám odporkyne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počínajúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva. Upravil stretávanie navrhovateľa s maloletým dieťaťom tak, že navrhovateľ je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každý týždeň v pondelok, v stredu a v sobotu v čase od 15.30 h do 18.00 h s tým, že maloleté dieťa prevezme pred bytom odporkyne a pred jej bytom maloleté dieťa odporkyni odovzdá. Odporkyňa je povinná maloleté dieťa na stretnutie s navrhovateľom riadne pripraviť a odovzdať mu ho. O trovách konania rozhodol tak, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

Po vykonanom dokazovaní mal okresný súd za preukázané, že medzi manželmi došlo k takému citovému odlúčeniu a odcudzeniu, že manželstvo neplní ani jednu zo svojich funkcií a nie je možné ani očakávať, aby manželia obnovili manželské spolužitie. V súlade s ustanovením § 24 ods. 1 a 4 Zákona o rodine rozhodoval aj o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode. Maloleté dieťa zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matke, t. j. odporkyni, s prihliadnutím na to, že maloleté dieťa žije v domácnosti matky, táto sa o dieťa osobne stará, medzi

dieťaťom a matkou je vrúcny vzťah, jej starostlivosť o maloleté dieťa je na dobrej úrovni. Vyživovací povinnosť navrhovateľa k maloletému dieťaťu ustálil vo výške 95,- Eur mesačne, a to s prihliadnutím na návrh odporkyne a súhlasné vyjadrenia navrhovateľa, berúc do úvahy aj potreby maloletého dieťaťa. Súd zároveň upravil stretávanie navrhovateľa s maloletým dieťaťom v súlade s ustanovením § 25 ods. 1 a 2 Zákona o rodine. Pri rozhodovaní o úprave styku prihliadol najmä na vykonané dokazovanie a závery znaleckého posudku K.. J.. Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že v záujme maloletého dieťaťa je, aby sa s otcom stretávalo, keďže dieťa svojho otca stráda. Najoptimálnejší s prihliadnutím aj na denný režim maloletého dieťaťa je kontakt s otcom počas týždňa v pondelok, v stredu a v sobotu od 16.00 h do 18.00 h samostatne, bez prítomnosti matky. Podľa názoru súdu takáto intenzita kontaktov dieťaťa s otcom prispeje k upevneniu vzťahov medzi dieťaťom a otcom, pričom súd nemal preukázané, že by otec maloletého dieťaťa nevedel a nemohol v dôsledku svojho zhoršeného zdravotného stavu zabezpečiť starostlivosť o maloletého. Súd mal za preukázané, že v súčasnej dobe zdravotný stav navrhovateľa nijakým spôsobom neobmedzuje v tom, aby sa osobne o maloleté dieťa počas niekoľkých hodín postaral. Podľa názoru súdu, s prihliadnutím na vyjadrenie znalkyne aj na pojednávaní dňa 26. 01. 2015, krátkodobé odlúčenie dieťaťa od matky nemôže byť problémom, a to najmä v tom prípade, ak bude zo strany matky pozitívne dieťa motivované a vedené k svojmu otcovi a krátkodobý pobyt mimo miesta, kde býva, za situácie, že bude spolu so svojim otcom, ku ktorému ma citový vzťah a ktorého pozná, sa nejaví ako problém, pričom súd poukázal aj na závery znaleckého posudku, v ktorom znalkyňa uviedla, že dieťa je tak na otca pozitívne naviazané, že pokiaľ ho matka pozitívne na tento kontakt pripraví, tak nemôže byť v tom žiaden problém. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 144 O. s. p., podľa ktorého účastníci nemajú právo konania o rozvod. Súd však môže priznať i náhradu týchto trov alebo ich časti, ak to odôvodňujú okolnosti prípadu alebo pomery účastníkov. Súd mal za preukázané, že uvedené predpoklady pre priznanie náhrady trov konania v prejednávanej veci splnené neboli.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie odporkyňa v časti úpravy styku navrhovateľa s maloletým dieťaťom a v časti náhrady trov konania. Výroky rozsudku, ktorým súd manželstvo účastníkov rozviedol, maloleté zveril do osobnej starostlivosti odporkyne a rozhodol o vyživovacej povinnosti navrhovateľa k maloletému dieťaťu, odvolaním odporkyne napadnuté neboli. Odporkyňa namietala, že hoci v predmetnej veci boli zistené všetky podstatné okolnosti dostatočne a nie je potrebné dopĺňovať dokazovanie, súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil tak, že navrhovateľ je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každý týždeň v pondelok, v stredu a v nedeľu v čase od 15.30 h do 18.00 h v priestoroch rodinného domu, kde maloleté dieťa býva alebo v obvode obce X. N. tak, že si otec prevezme dieťa a po skončení styku dieťa odovzdá matke, pričom styk bude realizovať len v blízkosti rodinného domu, kde maloleté dieťa býva. V napadnutej časti, v ktorej bolo rozhodnuté o trovách konania, navrhla zmeniť rozsudok okresného súdu a uložiť navrhovateľovi povinnosť zaplatiť odporkyňi trovy konania pred prvostupňovým súdom vo výške 706,60 Eur za právne zastupovanie na účet advokáta JUDr. Vladimíra Zvaru a trovy odporkyne vo výške 233,22 Eur k jej rukám. Uplatnila náhradu trov odvolacieho konania vo výške 87,52 Eur. V prípade iného názoru odvolacieho súdu súhlasila s tým, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. Nemá námietky, aby otec realizoval stretnutia s dieťaťom bez jej prítomnosti, trvá však na tom, aby to bolo jedine a výlučne v známom prostredí, t. j. v okolí rodinného domu, kde býva, resp. v obci, kde sa pohybuje a ktorú orientačne pozná. Prostredie v C., ani v rodine otca nepozná a kontakt s iným prostredím vzhľadom na povahové vlastnosti dieťaťa by narušovalo jeho psychickú pohodu. Poukázala na závery z vyšetrení, ktoré uskutočnila psychiatrická K.. D.. Namietala, že v zápisnici z pojednávania zo dňa 26. 01. 2015, na ktorom bola vypočutá znalkyňa K.. J., nie je uvedené celé znenie výpovede znalkyne: „...brat' to prostredie, v ktorom dieťa žije, pre neho známe. A zatiaľ ho nemeniť.“. Pokiaľ súd požiadal K.. D. o vyjadrenie k zdravotnému stavu dieťaťa, nežiadal však o vyjadrenie sa k tomu, či odporúča alebo neodporúča odnášanie dieťaťa s domáceho prostredia bez prítomnosti matky, resp. či mu cudzie prostredie bez jej prítomnosti môže spôsobiť nejakú ujmu na zdraví, čo je podľa jej názoru najpodstatnejšie. Ďalej poukázala na to, že odborní lekári sa zhodne s prihliadnutím na diagnózy potvrdené aj pediatrickým neurológom a imunológom zhodne vyjadrili, že toho času dieťa neodporúčajú zaradiť ani do kolektívu v materskej škole, aby dieťa nemalo pocit, že stratí aj matku. K znaleckému posudku uviedla, že znalkyňa vo svojej výpovedi často používala termíny „domnieva sa“, „myslí si“ a tak ďalej, čo môžeme chápať ako hypotézu, resp. domnienku. V znaleckom posudku nebolo uvedené, že maloleté dieťa sa rozplakalo a volalo matku počas vyšetrenia, keď bolo dlhšie

bez jej prítomnosti a upokojilo sa iba vtedy, keď prišla za ním, hoci bolo so svojou matkou avšak v cudzom prostredí. Jednoznačne to malo byť uvedené v znaleckom posudku, aj znalkyňa v posudku uvádza, že neznáme prostredie je pre maloleté dieťa nevhodné. Prostredie, kam chce navrhovateľ maloleté dieťa odnášať, je mu úplne neznáme, nepozná ani svojich starých rodičov z otcovej strany. Navrhovateľka nesúhlasí ani s výrokom, ktorý sa týka náhrady trov konania, nebolo preukázané, že k rozvodu došlo zavinením navrhovateľky, všetko nasvedčuje k tomu, že k rozpadu manželstva došlo zavinením z manželovej strany a z dôvodu, že žiadosť o rozvod podal on, ako navrhovateľ. Dôvody rozvodu, tak ako ich navrhovateľ uviedol v návrhu, sa v priebehu dokazovania nepreukázali. V prvotných obdobiach rozvratu ona urobila všetko pre záchranu manželstva. Má za to, že existujú okolnosti, ktoré odôvodňujú, aby jej navrhovateľ nahradil trovy konania. Aj jej sociálne postavenie je také, že pokiaľ by chcela realizovať svoje ústavné právo na zastupovanie, nemala dostatok finančných prostriedkov, a preto je tu dôvod, aby jej ich navrhovateľ uhradil.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporkyne navrhol rozsudok prvostupňového súdu v napadnutých výrokoch potvrdiť z dôvodov, že okresný súd vo veci rozhodol správne zohľadňujúc oprávnené záujmy maloleté dieťaťa, rozhodnutie náležite odôvodnil. Je v záujme maloletého dieťaťa, aby sa s otcom stretávalo, keďže dieťa svojho otca stráda a najoptimálnejším a najlepším riešením aj s prihliadnutím na denný režim maloletého dieťaťa sa javí kontakt počas týždňa, a to každý týždeň v pondelok, v stredu a v sobotu od 16.00 h do 18.00 h, prípadne od 15.30 h do 18.00 h samostatne bez prítomnosti matky, tak ako to uviedla znalkyňa v znaleckom posudku a na súdnom pojednávaní dňa 26. 01. 2015. Znalkyňa správne poukázala na to, že nemôže byť problémom krátkodobé odlúčenie dieťaťa od matky, a to najmä v prípade, ak bude zo strany matky pozitívne dieťa motivované a vedené k svojmu otcovi a krátkodobý pobyt mimo miesta, kde býva, keď bude spolu so svojím otcom, ku ktorému má citový vzťah, ktorého dobre pozná, sa nejaví ako problém, najmä keď bude z oboch strán uistené, že sa vráti naspäť k matke. Maloleté dieťa potrebuje svojho otca, potrebuje otcove emočné prejavy, jeho blízkosť, aj vzájomnú komunikáciu pre svoj optimálny vývin. Dieťa pri vyšetrení a rozhovore so znalkyňou neprejavovalo žiadne znaky úzkosti, nebol zaznamenaný ani stres z dost, pre neho neprirodzenej, situácie. Z výsluchu znalkyne vyplýva, že ani u jedného z rodičov po psychickej stránke nezistila žiadne také skutočnosti, ktoré by prekážali vo výchove maloletého dieťaťa, napriek tomu, že dieťa je labilnejšie, senzitívnejšie, na otca reagovalo vždy pozitívne, podľa jej názoru dieťa otca stráda a je potrebné zabezpečiť, aby dieťa mohlo byť čím viac so svojím otcom. Z vykonaného dokazovania tiež vyplýva, že otec vie dieťa prebaliť, okúpať, nachovať a všetko, čo treba. Maloleté dieťa netrpí zdravotnými problémami takého charakteru, ktoré by odôvodňovali neustálu prítomnosť matky, žiadne vážne zdravotné problémy, komplikácie u maloletého dieťaťa nie sú, pokiaľ matka uvádzala alergiu dieťaťa, z lekárskej správy nevyplýva, že táto choroba vyžaduje špeciálnu starostlivosť. Poukázal na to, že navrhovateľ má s dieťaťom veľmi dobrý vzťah, dieťa matku pri návštevách nehľadalo alebo ak áno, navrhovateľ mu všetko vysvetlil a všetko bolo v poriadku. Keď sa stretnú, dieťa chce ísť s ním von, žiaľ doteraz sa často prechádzky nekonali, nakoľko odporkyňa bola toho názoru, že dieťaťu stačí, keď sa zahrá so svojím otcom v jednej izbičke rodinného domu. Pokiaľ matka uvádza, že nemieni dieťa vydať navrhovateľovi bez jej prítomnosti, pretože tento čas ešte neprišiel, že dieťa si na navrhovateľa ešte nezvyklo, ako sa má vytvoriť vzťah, keď odporkyňa tomu sústavne zabraňuje. Režim styku otca s dieťaťom navrhnutý odporkyňou nie je absolútne v záujme dieťaťa, je nepostačujúci tak pre navrhovateľa, ako aj pre maloleté dieťa. Navrhovateľ vždy javil aktívny záujem o dieťa. Navrhovateľ má vytvorené všetky podmienky na to, aby sa postaral o maloleté dieťa, neboli zistené žiadne nedostatky z vykonaného šetrenia u navrhovateľa, zo správy ÚPSVaR vyplýva, že u navrhovateľa je plne zariadená izba pre dieťa, je tam všetko, čo dieťa potrebuje v takom veku. Dieťa v akomkoľvek veku potrebuje oboch rodičov, má právo na starostlivosť oboch rodičov, právo na to, aby bol udržiavaný pravidelný osobný styk s dieťaťom. Záujem dieťaťa treba chápať čo najextenzívnejšie, odporkyňa si musí uvedomiť, že nemôže byť stále pri maloletom dieťati, nemôže ho neustále strážiť, musí dať priestor a väčší priestor tak maloletemu dieťaťu, ako aj navrhovateľovi, aby si vybudovali ozajstný vzťah, veď neskôr to môže ohroziť vývoj osobnosti dieťaťa v citovej, ako aj v charakterovej oblasti. V priebehu dokazovania bolo preukázané, že otec sa k dieťaťu nesprával necitlivo; to, že by bol narušený zdravý psychický a fyzický vývoj dieťaťa v rodinnom prostredí otca, je len domnienka matky, nevyplývajúca zo žiadnej správy psychológa. Kontakt rodičov s maloletým dieťaťom je významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa. Matka je dennodenne s dieťaťom, preto by mala vytvoriť priestor na vzťah dieťaťa k otcovi, prekonať doterajšie postoje, prehodnotiť svoj postoj k ďalšiemu vývoju dieťaťa. O náhrade trov konania prvostupňový súd rozhodol správne podľa ustanovenia § 144 O. s. p. Pre priznanie trov konania pre odporkyňu neboli splnené predpoklady uvedené v ustanovení § 144 O. s. p.

Kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu odporkyne písomne nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, prejednal odvolanie odporkyne v medziach daných ustanovením § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p., bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p. a napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní spisu Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 7P/20/2014 v predmetnej veci konštatuje, že prvostupňový súd v danej veci vykonal dostatočné dokazovanie, skutkový stav, ktorý bol podkladom jeho rozhodnutia, je podložený vykonaným dokazovaním. V odvolaní odporkyne proti rozsudku prvostupňového súdu nie sú uvádzané žiadne také skutočnosti a dôkazy, s ktorými by sa prvostupňový súd nevysporiadal. Prvostupňový súd vo veci úpravy styku navrhovateľa s maloletým dieťaťom vykonal dostatočné dokazovanie, a to aj nariadením znaleckého dokazovania, pričom znalkyňa, ktorá vypracovala písomný znalecký posudok, bola súdom následne v konaní na pojednávaní dňa 26. 01. 2015 aj vypočutá. Odvolací súd uvádza, že odporkyňa už v priebehu prvostupňového konania navrhovala úpravu styku takým spôsobom, aby sa otec stretával s maloletým dieťaťom v mieste bydliska odporkyne, resp. v blízkom okolí obce, kde maloleté dieťa s matkou žije. Prvostupňový súd takýmto spôsobom miesto stretávania neurčil a neobmedzil stretávanie navrhovateľa s maloletým dieťaťom len na konkrétne miesto. Pri svojom rozhodovaní aplikoval ustanovenie § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine, pričom pri rozhodovaní prihliadol najmä na vykonané dokazovanie a závery znaleckého posudku K.. J.. Prvostupňový súd dospel k názoru, s ktorým názorom sa v plnom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd, že bolo nesporne preukázané, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby sa s otcom stretávalo v pondelok, v stredu a v sobotu od 15.30 h do 18.00 h samostatne bez prítomnosti matky, takáto intenzita kontaktov maloletého dieťaťa s otcom prispeje k upevneniu vzťahov medzi dieťaťom a otcom. Zdravotný stav navrhovateľa ho nijakým spôsobom neobmedzuje v tom, aby sa osobne o maloleté dieťa počas niekoľkých hodín postaral. Odvolací súd súhlasí s názorom prvostupňového súdu, že nemôže byť problémom krátkodobé odlúčenie dieťaťa od matky, a to najmä v prípade, ak dieťa bude matkou pozitívne motivované a vedené k svojmu otcovi a krátkodobý pobyt mimo miesta, kde maloleté dieťa býva, v období, keď maloleté dieťa bude spolu so svojím otcom, ku ktorému má otvorený vzťah a ktorého pozná, sa nejaví ako problém, najmä v prípade, keď bude maloleté dieťa oboma rodičmi uistené, že sa vráti naspäť k matke. Zo znaleckého posudku jednoznačne vyplýva, že maloleté dieťa je tak pozitívne na otca naviazané, že pokiaľ ho matka pozitívne na tento kontakt pripraví, nemôže byť v tom žiaden problém. Odvolací súd ešte dodáva, že z výsluchu znalkyne tiež vyplýva, že dieťa otca dobre pozná, majú veľmi dobrý vzťah. V prípade, keby otec dieťa zobral na menej známe prostredie, resp. na úplne neznáme prostredie, nevyvolalo by to u dieťaťa zdravotný problém, mohlo by to vyvolať napríklad poruchu spánku alebo zvýšenú úzkosť, pričom znalkyňa zároveň uviedla, že by odporúčala, aby otec začal realizovať kontakt s maloletým dieťaťom tak, že prvýkrát by s dieťaťom ostal v mieste bydliska, následne potom by mohol otec dieťa pripraviť na to, že pôjde do prostredia otca, kde býva. Jednoznačne doporučila kontakt otca s dieťaťom bez prítomnosti matky s tým, že dieťa si musí zvyknúť na to, že nie sú spolu a je lepšie, keď si dieťa na túto situáciu zvykne. Poukázala tiež na to, že každý rodič by mal vycítiť to, či dieťa je pripravené na to, aby zmenilo prostredie, aby napríklad odišlo z tohto prostredia niekde inde, pričom takto by mali konať obidvaja rodičia. Znalkyňa tiež uviedla, že nie je potrebná dlhá doba na aklimatizáciu; dva týždne, tri týždne alebo mesiac, má za to, že dieťa sa veľmi teší na zmenu, je však dôležité, aby vedelo to, že sa vráti naspäť k matke a že matka tiež sa bude tešiť z toho, že dieťa pôjde niekde inde. Aj vzhľadom na vyššie uvedené je potom názor, ku ktorému dospel okresný súd a ktorý náležite zdôvodnil v písomnom odôvodnení rozsudku, správny. Podľa názoru odvolacieho súdu neexistuje žiadna závažná prekážka k tomu, aby otec - navrhovateľ realizoval stretávanie s maloletým dieťaťom podľa rozsudku prvostupňového súdu a rovnako neexistujú žiadne relevantné dôvody pre úpravu stretávania, tak ako to navrhla odporkyňa už v priebehu prvostupňového konania a rovnako aj v podanom odvolaní, pričom odporkyňou navrhnutá úprava styku by vlastne obmedzovala nielen navrhovateľa, ako otca maloletého dieťaťa, ale aj samotné maloleté dieťa. Ustanovená znalkyňa v znaleckom posudku konštatovala, že otec maloletého dieťaťa má tendenciu využívať pozitívne slovné

podnety k dieťaťu, vo vzťahu k dieťaťu dokáže byť kamarátsky a solidárny. Otec sa o maloleté dieťa vie náležite počas doby stretávania postarať a je predovšetkým potrebné, aby matka maloletého dieťaťa pripravila náležite maloleté dieťa na kontakt s otcom, aby obidvaja rodičia dieťaťa spolupracovali, pričom nepochybne je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, by existoval intenzívny citový vzťah nielen medzi matkou maloletého dieťaťa a maloletým dieťaťom, ale aby sa vytvoril čo najintenzívnejší citový vzťah aj medzi otcom maloletého dieťaťa a maloletým dieťaťom, ktorý vzťah vzniká nepochybne už v najútlejšom veku dieťaťa. Pri posúdení všetkých okolností odvolací súd dospel k názoru, že neexistujú prekážky, ktoré by bránili, aby sa navrhovateľ, ako otec maloletého dieťaťa, stretával s maloletým dieťaťom v rozsahu a spôsobom tak, ako to vo svojom rozhodnutí ustálil prvostupňový súd.

Odvolací súd uvádza, že právo na styk rodiča s maloletým dieťaťom je špeciálnou zložkou rodičovských práv a povinností, ktoré vychádza z článku 41 ods. 4 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. - Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Ide o obojstranné právo. Jeho obsahom je tak právo rodiča na kontakt s dieťaťom, ako aj na právo dieťaťa na starostlivosť zo strany jeho rodiča. Rodič, ktorý nemá maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, resp. s ním nežije v spoločnej domácnosti, je v prevažnej miere vylúčený zo sústavného výkonu rodičovských práv a povinností. Realizáciou styku s ním však dochádza k ich výkonu, preto je styk rodiča s maloletým dieťaťom významným faktorom ovplyvňujúcim jeho ďalší život. Kontakt rodičov s maloletými deťmi je takým významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa, ktorý sa zákonodarca rozhodol riešiť právnou úpravou styku rodičov s ich maloletými deťmi. Je nadovšetku pochybnosť v záujme zdravého psychického aj fyzického vývoja maloletého dieťaťa, aby dieťa udržiavalo a rozvíjalo vzťah aj s rodičom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti, t. j. s navrhovateľom. Odvolací súd v súvislosti s úpravou styku pripomína, že je potrebné, aby si matka uvedomila dôležitosť otca v živote maloletého dieťaťa. Spoločne trávené chvíle s otcom sú pre maloleté dieťa prínosné tak po stránke emočnej ako aj po stránke intelektuálnej. Je nutné mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu medzi rodičom a dieťaťom je v dôsledku odcudzenia v neskoršej dobe iba ťažko napravitelná. Obaja rodičia sú povinní viesť dieťa k pozitívnemu vzťahu k druhému rodičovi a pôsobiť na dieťa v záujme pozitívneho vzťahu k druhému rodičovi. Rodič, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti by mal vyvinúť snahu nielen umožniť styk s druhým rodičom, ale aj vytvoriť podmienky pre zmysuplný, láskyplný a pravidelný vzájomný vzťah, nakoľko jeho výchovný postoj môže viesť k nezvratným negatívnym následkom vo vzťahu k emocionálnemu a psycho-sociálnemu vývoju maloletého dieťaťa. Za podmienky, že druhý rodič má záujem s maloletým dieťaťom sa stýkať, ďalej, že jeho povahové vlastnosti neodôvodňujú predpoklad, že bude na maloleté dieťa negatívne vplyvať a je schopný sa o maloleté dieťa počas doby styku postarať (tak ako v súdnej veci), je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa styk náležite upraviť, pričom takto rozhodoval pri svojom rozhodnutí aj prvostupňový súd.

Vo vzťahu k námietke odporkyne v odvolaní, že zápisnica z pojednávania zo dňa 26. 01. 2015 neobsahuje úplné vyjadrenie znalkyne, odvolací súd uvádza, že podľa § 52 ods. 5 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. spravidla sa zapíše alebo nadiktuje len podstatný obsah výpovedí a prednesov, ak predpisy o konaní pred súdmi neustanovujú inak. Ak je to dôležité na posúdenie veci, zapíšu sa odpovede vyslušaných osôb doslovne, prípadne sa v zápisnici uvedú jednotlivé otázky a odpovede k nim. Z obsahu zápisnice žiadnym spôsobom nevyplýva, že by odporkyňa alebo jej právny zástupca na pojednávaní dňa 26. 01. 2015 namietali protokoláciu prejednávajúcej sudkyne. Pokiaľ v odvolaní odporkyňa uviedla, že časť výpovede znalkyne absentuje vo vyhotovenej zápisnici, je vyňatá zo zvukového záznamu, žiadnym spôsobom neozrejmila, na základe čoho takúto skutočnosť v odvolaní tvrdí. Je nepochybné, že prejednávajúca sudkyňa postupovala pri diktovaní zápisnice v súlade s ustanovením § 52 ods. 3 použitím diktafónu, pričom správnosť písomného vyhotovenia zápisnice potvrdila svojim podpisom sudkyňa, ktorá vec pojednávala. Z týchto dôvodov odvolací súd nemá dôvod pochybovať o správnosti zápisnice vyhotovenej z pojednávania dňa 26. 01. 2015, pričom však odvolací súd poukazuje na to, že z výsluchu znalkyne, ktorý bol zaznamenaný na strane 6 - 11 zápisnice, je zrejmé, že prvostupňový súd správne vyhodnotil pri rozhodovaní o úprave styku stanovisko znalkyne k úprave styku navrhovateľa s maloletým dieťaťom.

Keďže odvolací súd preštudovaním veci dospel k záveru, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav (čo nakoniec vo svojom odvolaní uvádza aj odporkyňa), vykonal náležité právne posúdenie v súlade s ustanovením § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine, odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil v súlade s ustanovením § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Vo vzťahu k odvolaním napadnutému výroku rozsudku prvostupňového súdu o náhrade trov konania, keď prvostupňový súd rozhodol, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania, odvolací súd uvádza, že prvostupňový súd rozhodol v súlade s ustanovením § 144 O. s. p., podľa ktorého účastníci nemajú právo na náhradu trov konania o rozvod alebo neplatnosť manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. Podľa vety druhej citovaného ustanovenia súd však môže priznať i náhradu týchto trov alebo ich časti, ak to odôvodňujú okolnosti prípadu alebo pomery účastníkov. V tomto ustanovení je zakotvená osobitná úprava, čo znamená, že v konaní o rozvod manželstva nie je možné pri náhrade trov konania postupovať podľa ustanovenia § 142 alebo § 143 O. s. p., ktoré majú všeobecnú povahu. V rozvodovom konaní účastníci konania v zásade nemajú právo na náhradu trov konania; to znamená, že každý z nich si znáša svoje trovy sám. Iba za splnenia určitých okolností je súd oprávnený priznať jednému z účastníkov konania náhradu trov konania voči druhému účastníkovi, a to úplne alebo sčasti. V prípade, ak sa súd rozhodne priznať trovy konania, musí mať jeho rozhodnutie oporu v existencii zákonom predpokladaných skutočností, ktorými sú jednak okolnosti prípadu alebo pomery účastníka. Pod okolnosťami prípadu treba rozumieť predovšetkým príčiny, ktoré viedli k rozvratu manželstva, najmä ak sa koncentrovali iba u jedného z manželov. Pod pomermi účastníkov treba rozumieť najmä zárobkové pomery, majetkové pomery, starostlivosť o dieťa, zdravotný stav a podobne. Odvolací súd uvádza, že pokiaľ je odvolaním napadnutý výrok o trovách konania bez toho, aby bol napadnutý výrok o rozvode manželstva, nemôže odvolací súd znova zisťovať príčiny rozvratu, na ktorých je založený právoplatný výrok o rozvode manželstva. Prvostupňový súd príčinu rozvratu ustálil ako povahové odlišnosti alebo názorové rozdiely, v dôsledku čoho dochádzalo medzi účastníkmi k nedorozumeniam, pričom aj správanie odporkyne vo vzťahu k navrhovateľovi ovplyvnilo ich vzájomné vzťahy (odporkyňa navrhovateľa určitým spôsobom ponížovala, nedôverovala mu a najmä v súvislosti s jeho zdravotným stavom aj v súčasnej dobe neustále prezentuje jeho určité neschopnosti najmä vo vzťahu zabezpečenia starostlivosti o maloleté dieťa), tiež určitým spôsobom prejavovala neodôvodnenú žiarlivosť. Pokiaľ odporkyňa v odvolaní uviedla, že existujú okolnosti, ktoré odôvodňujú, aby jej odporca nahradil trovy konania, žiadnym spôsobom nepreukázala, že by v súdnej veci existovali prípadné ďalšie okolnosti, ktoré by svojou povahou mohli mať vplyv na rozhodnutie o trovách konania. K vyjadreniu odporkyne v odvolaní, že aj jej sociálne postavenie je také, že pokiaľ by chcela realizovať svoje ústavné právo na zastupovanie, nemala dostatok finančných prostriedkov, odvolací súd uvádza, že vzhľadom na odvolaciu námietku odporkyne táto nepreukázala, že by jej zárobkové a majetkové pomery boli také, aby odôvodňovali aplikáciu odôvodnenia § 144 veta druhá O. s. p., keď len okolnosť, že odporkyňa poberá rodičovský príspevok vo výške 203,20 Eur a invalidný dôchodok vo výške 305,- Eur, nepreukazuje, že by jej zárobkové a majetkové pomery odôvodňovali priznanie náhrady trov konania. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu aj v napadnutom výroku náhrady trov konania z dôvodu vecnej správnosti v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. a § 144 O. s. p. Odvolací súd z rovnakých dôvodov, ako sú tieto uvedené vyššie, aplikoval § 144 veta prvá O. s. p. aj na rozhodovanie o trovách odvolacieho konania, pričom odvolací súd nezistil žiadne okolnosti prípadu, ani pomery účastníkov, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov alebo ich časti odporkyni. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.